

The Faith Symbols: Applied Art for Home Decoration Inspired from Cultural District Essence of Talad Noi

สัญลักษณ์แห่งความศรัทธา : การออกแบบประยุกต์ศิลป์ ผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้านจากสารัตถะ
วัฒนธรรมในพื้นที่ตลาดน้อย

Ek Thongprasert^{1*}

*Doctor of Philosophy Program in Design,
Faculty of Decorative Art, Silpakorn University*

เอก ทองประเสริฐ^{2*}

*หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
Ek.t@curated.co.th*

Supavee Sirinkraporn³

*Doctor of Philosophy Program in Design,
Faculty of Decorative Art, Silpakorn University*

สุภาวี ศิรินคราภรณ์⁴

*หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
pearvee@yahoo.com*

***Corresponding Author**

Received : 2024-01-16

Revised : 2024-05-06

Accepted : 2024-06-04

¹ Ph.D. candidate, Doctor of Philosophy Program in Design, Faculty of Decorative Art, Silpakorn University

² นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

³ Associate Professor, Ph.D., Doctor of Philosophy Program in Design, Faculty of Decorative Art, Silpakorn University

⁴ รองศาสตราจารย์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการออกแบบ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

This article aims to discuss the process in design method that led to applied art creation as a part of thesis research named “Cultural district’s essence the sustainable development of Bangkok: a case study of Charoenkrung district”. Authors aims to study the information related to design to create products and service by adapting the cultural essence within the targeted district. By study identities of the scoped area as a design challenge from contemporary cultural essence, this research has a study method in a qualitative way from analyzing the essence or the essence of beauty. In addition, from studying papers related to history and sociocultural dimensions, including collecting data through observation onsite. The collected data was classified, extracting the data that relates to the context of targeted area visually, then merging with the data based on locals’ feedback. The result was set as a hypothesis to design applied artworks by taking the contrary of visual and abstract elements as a factor that influence one another to interpret metaphorically and portray as a home decoration based on creating, changing, and overlapping shapes, languages, symbols, and architectural elements of the shrine within Talad Noi area. The diverse relationship of the faith symbols as an essence of cultural district is truly a new knowledge for the creative process.

Keywords: applied art, cultural district essence, Charoenkrung

บทคัดย่อ

บทความนี้เรียบเรียงขึ้นเพื่ออภิปรายกระบวนการสร้างสรรค์ใหม่ที่น่าสนใจสู่ผลงานออกแบบผลงานสร้างสรรค์ประเภท ประยุกต์ศิลป์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง สารัตถะย่านวัฒนธรรม การพัฒนาย่างยั่งยืนของกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์สินค้าและบริการไลฟ์สไตล์ ด้วยการประยุกต์ใช้สารัตถะ ของย่านวัฒนธรรมในพื้นที่ศึกษา โดยศึกษาคุณค่าเชิงอัตลักษณ์สำคัญเฉพาะพื้นที่ในฐานะโจทย์การออกแบบจากสารัตถะ ทางวัฒนธรรมแบบร่วมสมัย การวิจัยนี้มีวิธีการศึกษาข้อมูลในเชิงคุณภาพจากการวิเคราะห์สารัตถะหรือแก่นสารความงาม จากการศึกษเอกสารต่าง ๆ ในมิติทางประวัติศาสตร์ สังคมวัฒนธรรมร่วมกับการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลด้วยการสังเกต โดย จำแนกข้อมูลที่สัมพันธ์กับบริบทพื้นที่ศึกษาในมิติกายภาพประกอบกับข้อมูลในมิติทางความรู้สึกรับจากการสอบถามผู้ให้ ข้อมูลในพื้นที่ศึกษา โดยนำผลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นสมมติฐานในการออกแบบผลงานสร้างสรรค์ประเภทประยุกต์ศิลป์ โดยนำ สภาวะอันเป็นคู่ตรงข้าม 2 ประการ คือภาพตัวแทนความหมายเชิงรูปธรรมและภาพตัวแทนความหมายเชิงนามธรรมในฐานะ พลังที่ส่งอิทธิพลระหว่างกันมาตีความเชิงอุปมาอุปไมยและถ่ายทอดเป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้านที่เกิดจากการสร้าง ปรับเปลี่ยนและซ้อนทับของรูปทรง ภาษา สัญลักษณ์ และองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของศาลเจ้าในพื้นที่ตลาดน้อย ชุดความสัมพันธ์ที่หลากหลายของสัญลักษณ์แห่งความศรัทธาในฐานะสารัตถะของย่านวัฒนธรรมซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่ สำหรับกระบวนการสร้างสรรค์

คำสำคัญ: ประยุกต์ศิลป์ สารัตถะย่านวัฒนธรรม เจริญกรุง

บทนำ

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2325 โดยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชที่ 1 ซึ่งเป็นการสถาปนาเมืองหลวงใหม่โดยย้ายจากเมืองหลวงเดิมก่อนหน้านี้ คือ ธนบุรี มาสู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา เดิมพื้นที่บริเวณกรุงเทพมหานครมีชื่อว่า “บางกอก” เป็นพื้นที่สำคัญทางการค้าตั้งแต่สมัยอยุธยาด้วยการเป็นเมืองหน้าด่านการค้าทางทะเลของอยุธยา ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของแม่น้ำลำคลองทั้งตามธรรมชาติและการขุดเพิ่มเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กรุงเทพมหานครมีความเจริญเติบโตและเป็นจุดยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ ทั้งการคมนาคม การขนส่ง การค้าขาย และการเพาะปลูก ชุมชนสำคัญในกรุงเทพมหานครในยุครัตนโกสินทร์นั้นจึงเกิดขึ้นจากความเป็นเมืองท่า ในกรณีของกรุงเทพฯ และเมืองท่าอื่น ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้นจึงเป็นจุดเชื่อมระหว่างทรัพยากรและสินค้าจากภาคพื้นทวีปไปสู่การค้าขายภายนอก ลักษณะของเมืองท่าจึงก่อให้เกิดลักษณะทางวัฒนธรรมที่สำคัญ จากการตั้งหลักปักฐานของกลุ่มคนหลากหลายชาติพันธุ์ที่เข้ามาทำการค้าขายเกิดเป็นลักษณะพหุสังคม

ในกรุงเทพมหานครนี้มีพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมที่หลากหลาย ตั้งแต่โบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมนั้นเกิดขึ้นด้วยความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน เช่น ตลาด ย่านการค้า และศาสนสถาน ต่อมาได้มีการก่อสร้างสถานที่ทางศิลปวัฒนธรรม อันเกี่ยวข้องกับพื้นที่การแสดงและสร้างสรรค์ โดยเฉพาะเมื่อมีการจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การต่อยอดความเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการเรียนรู้ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ย่อย ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 6.1 เมืองแห่งโอกาสทางเศรษฐกิจและการลงทุน ยุทธศาสตร์ที่ 6.2 กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยวระดับโลก และยุทธศาสตร์ที่ 6.3 เมืองแห่งการจัดประชุมนิทรรศการ โดยเป็นยุทธศาสตร์ที่มีความพยายามเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนากรุงเทพมหานครในด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และวัฒนธรรมที่สำคัญในระดับเอเชียและนานาชาติ โดยในบทความนี้ผู้เขียนอภิปรายพื้นที่ศึกษา คือย่านตลาดน้อย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของถนนเจริญกรุง ในฐานะบริเวณที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเมืองมาอย่างยาวนานและเป็นพื้นที่ที่มีการขับเคลื่อนกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่อง จึงกลายเป็นพื้นที่สำคัญท่ามกลางในการส่งเสริมทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของกรุงเทพมหานคร

สารัตถะของพื้นที่ : สัญญาและอัตลักษณ์จากแนวคิดพหุวัฒนธรรมเพื่อการออกแบบจากทุนวัฒนธรรมและความหลากหลายของถนนเจริญกรุง

ในมิติทางประวัติศาสตร์ ถนนเจริญกรุงมีความเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างมากตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เป็นต้นมา ในฐานะเส้นทางคมนาคมสำคัญในการกระจายสินค้าของกรุงเทพมหานครและมีบทบาทเป็นศูนย์กลางชุมชนที่เชื่อมโยงความหลากหลายทางชาติพันธุ์ อาทิ ชุมชนไทย ชุมชนจีน ชุมชนมุสลิม ชุมชนมอญ รวมไปถึงชาวตะวันตกส่งผลให้เกิดลักษณะพื้นที่พหุวัฒนธรรมในบริเวณถนนเจริญกรุง โดยสะท้อนให้เห็นผ่านสถานที่สำคัญทางความเชื่อของกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น วัด อาสนวิหารชาวคริสต์ มัสยิด ศาลเจ้า ตลอดจนสถาปัตยกรรมสไตล์ตะวันตกที่ปรากฏอยู่ตลอดทั้งบริเวณในด้านวัฒนธรรมร่วมสมัย ถนนเจริญกรุงนับว่ามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ถนนเจริญกรุงเป็นพื้นที่ที่มีการจัดมหกรรมทางศิลปะและการออกแบบอย่างต่อเนื่อง เช่น เทศกาลงานออกแบบกรุงเทพฯ (Bangkok Design Week) บางกอกอาร์ตเบียนนาเล (Bangkok Art Biennale: BAB) และการประชุมนานาชาติทางศิลปะการแสดงแห่งประเทศไทย (Bangkok International Performing Arts Meeting: BIPAM) ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นว่า ย่านเจริญกรุงนั้น มีศักยภาพที่จะพัฒนาในด้านการสร้างสรรค์ ทั้งอุดมด้วยทุนพื้นฐานทางประวัติศาสตร์และสังคมวัฒนธรรมจากพลวัตของ

ชุมชนจากอดีตถึงปัจจุบันอย่างซับซ้อนส่งผลให้ถนนเจริญกรุงเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการดึงดูดและส่งเสริมการท่องเที่ยว การต่อยอดทุนวัฒนธรรมไปจนถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนย่านเจริญกรุง

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า สถานที่สำคัญในย่านเจริญกรุงจึงเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อประโยชน์ทางมิติ ด้านสังคมวัฒนธรรมของพื้นที่ โดยผู้วิจัยเลือกทบทวนสถานที่สำคัญในย่านเจริญกรุงโดยเฉพาะสถานที่ในประเภทแลนด์มาร์ค ในแง่ทัศนวิสัย โดยกำหนดสารัตถะของพื้นที่สำคัญในการออกแบบที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของวัฒนธรรม และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมในอดีตจนถึงปัจจุบัน คือพื้นที่ตลาดน้อย ซึ่งในปัจจุบันตลาดน้อยเป็นที่รับรู้ อย่างโดดเด่นทางวัฒนธรรมร่วมสมัย โดยเฉพาะอาหารและศิลปะสตรีทอาร์ต (street art)

พื้นที่ตลาดน้อยตั้งอยู่ที่ซอยวานิช 2 และซอยเจริญกรุง 22 โดยเป็นย่านชุมชนชาวจีนริมแม่น้ำเจ้าพระยาเกิดขึ้น จากการขยายตัวด้านการค้าของชาวจีนจากสำเพ็งสอดคล้องกับการศึกษาของฐิติวัฒน์ นงนุช ซึ่งพบว่าตลาดน้อยมีจุดเด่นใน ด้านสัมผัสการรับรู้ของพื้นที่ตลาดน้อยนั้นปรากฏให้เห็น 5 ด้าน ได้แก่ ร่องรอยทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตแบบพุทธของชาวจีน การซ้อนทับของกิจกรรมในสถานที่เดียวกัน ผู้คนเชื้อสายจีน และสัญลักษณ์ทางพิธีกรรมความเชื่อที่ปรากฏในศิลปกรรม ภาษา และสถาปัตยกรรม (Thitiwat Nongnut, 2007: 298)

เมื่อพิจารณาว่า วัฒนธรรมเป็นเสมือนระบบความเชื่อและค่านิยมทางสังคมที่อยู่เบื้องหลังของพฤติกรรมมนุษย์ (Yot Santasombat, 1997: 100) การแสดงออกของมนุษย์ที่อยู่เหนือพฤติกรรมการดำรงชีวิต เช่น บรรทัดฐานทางสังคม จารีต ประเพณี ค่านิยม ความเชื่อ ภูมิปัญญา ความรู้ ล้วนเป็นผลผลิตที่ส่งทอดและแสดงออกมาจากอิทธิพลระหว่างสังคม และ วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นและถ่ายทอดระหว่างกันและกันในพื้นที่พหุวัฒนธรรม เราจึงไม่สามารถศึกษามนุษย์เป็นเฉพาะได้เพียง อย่างเดียว แต่จำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมด้วย การศึกษาวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการ สร้างสรรค์นั้น จำเป็นต้องมีมุมมองของวัฒนธรรมในแง่ของวัฒนธรรมในฐานะของการแสดงออกเป็นสัญลักษณ์และมีความหมาย โดยรูปแบบหนึ่งที่สำคัญก็คือ ศิลปกรรมในฐานะผลผลิตของวัฒนธรรมอย่างเป็นสากล เนื่องจากศิลปะปรากฏอยู่ในหลากหลายวัฒนธรรม

ในการศึกษานี้วิธีการที่ผู้เขียนหยิบยืมมาใช้ คือการศึกษาและตีความสัญลักษณ์ผ่านแนวคิดเรื่องการเข้ารหัส (encoding) และการถอดรหัส (decoding) (Nawat Lertsawaengkit, 2021: 36) โดยคัดเลือกรูปทรงและเนื้อหาที่ปรากฏในภาพแทนความ (visual representation) เป็นแนวคิดในการสร้างภาพโดยมีพื้นฐานอยู่บนการนำเสนอ (representation) โดยอาศัยพื้นฐานของภาพที่มีความเหมือนหรือการเลียนแบบ เพื่อนำเสนอสิ่งที่ภาพนั้นเป็นตัวแทนของอีกสิ่งหนึ่ง

ศิลปกรรมในฐานะเป็นตัวแทนเชิงอุปมาอุปไมยของพื้นที่ จากการลงพื้นที่สำรวจโดยมุ่งสังเกตปัจจัย 2 แบบ คือ ภาพตัวแทนความหมายเชิงรูปธรรมและภาพตัวแทนความหมายเชิงนามธรรม ในฐานะพลังที่ส่งอิทธิพลระหว่างกันมา ตีความเชิงอุปมาอุปไมยจากวิถีชีวิตของผู้คนในพื้นที่ศึกษา โดยในบทความนี้ผู้เขียนกำหนดกรอบแนวคิดในการ “Representation” เป็นสองความหมาย ประการที่หนึ่ง คือ “การแทนความ” ซึ่งหมายถึงการนำเสนอสิ่งที่มีอยู่แล้วหรือรับรู้ได้ ร่วมกันแทนถือว่าเป็นการแทนความในฐานะการเลียนแบบ องค์ประกอบของการแทนความประเภทนี้ และความหมาย ประการที่สอง คือ “การผลิตซ้ำ” ซึ่งหมายถึงเป็นภาพที่ถูกทำซ้ำขึ้นมาต่อเนื่องในมุมมองของระบบการผลิตส่งผลให้ภาพแทน ไม่ได้เป็นเพียงการเลียนแบบสิ่งที่มีอยู่แล้ว แต่รวมไปถึงความสามารถในการถ่ายทอดและนำเสนอภาพในฐานะตัวแทนของความหมายอีกด้วย

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วย การประมวลข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม ในมิติทางประวัติศาสตร์ มิติทางสังคมวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่จากแบบบันทึกข้อมูล ประกอบด้วย องค์ประกอบ ทัศนธาตุ สัญลักษณ์ หรือปัจจัยอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กัน เช่น วัตถุหรือรูปทรง (form) ที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ศึกษา ซึ่งผู้เขียนนำมาใช้เป็นกลยุทธ์ ในการออกแบบผลงานสร้างสรรค์ในการทดลอง

ตัวแปรควบคุม ได้แก่ ข้อมูลปัจจุบันจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในภาคสนาม คือข้อมูลเชิงความรู้สึกจากประมวลเรื่องเล่า และมุขปาฐะที่สืบทอดในพื้นที่ศึกษา ตลอดจนแนวโน้มหรือนโยบายการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา แผนงานปัจจุบัน และ ยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่โดยอ้างอิงข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะจงบุคคลหรือนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับ การส่งเสริมกิจกรรมทางศิลปะการออกแบบหรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมในพื้นที่ศึกษา

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษานี้ ผู้เขียนใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล 4 รูปแบบ เพื่อให้ได้มาซึ่งสมมติฐาน ในการออกแบบและข้อค้นพบในการสร้างสรรค์ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลจากเอกสาร
2. บันทึกภาพงานกายภาพ
3. การเก็บข้อมูลเชิงนามธรรมจากการสัมภาษณ์
4. แบบสอบถาม

วิธีการวิจัย

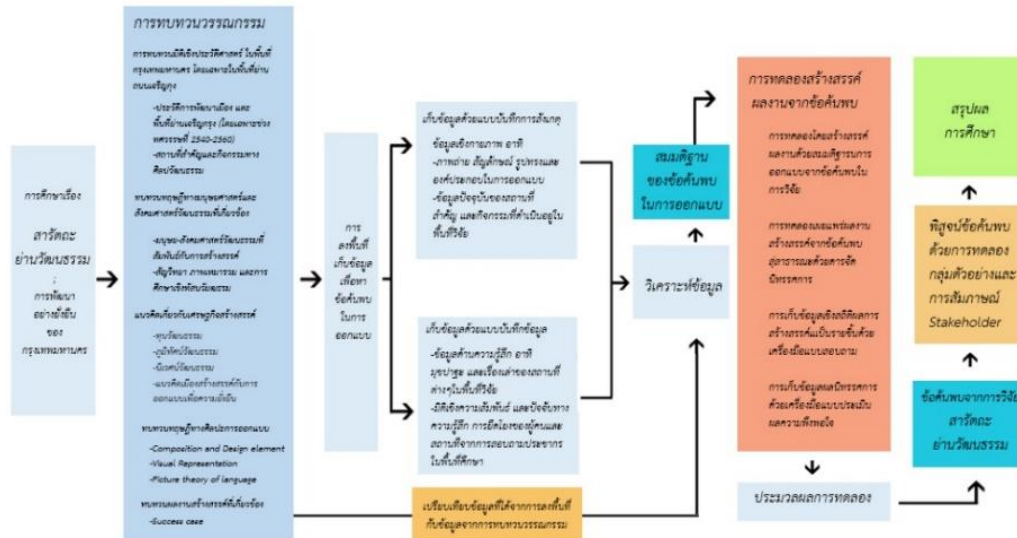
การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของพื้นที่ การบันทึกภาพงานกายภาพ การเก็บข้อมูลเชิงนามธรรมจากการสัมภาษณ์ และแบบสอบถามสำรวจการรับรู้ของประชาชนทั่วไป จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 95 ของจำนวนผู้เข้าชมนิทรรศการทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ จากการลงพื้นที่สำรวจพบว่า สัญลักษณ์และรูปทรงที่โดดเด่น ได้แก่ ศาลเจ้า เชียงกง และอาคารโบราณ ซึ่งสื่อถึงความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์และศรัทธา ที่หลอมรวมในย่านนี้

ผลการสร้างสรรค์ ผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นประกอบด้วย การใช้สัญลักษณ์เหล่านี้ในงานออกแบบตกแต่งบ้าน เช่น แก้วไฟ โคมไฟ และกระแจกแขวนผนัง ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนถึงการผสมผสานระหว่างความงามแบบดั้งเดิมและสมัยใหม่

กรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์

ผลงานสร้างสรรค์ในบทความนี้ เกิดจากคำถามในการศึกษาว่า ในพื้นที่ย่านวัฒนธรรมหนึ่งสามารถประยุกต์สร้างสรรค์ เป็นผลงานออกแบบสินค้าและบริการจากอัตลักษณ์ของพื้นที่วัฒนธรรมด้วยปัจจัยหรือส่วนประกอบใดบ้างที่เป็นแก่นสาร ของ ความงามและสังเคราะห์ข้อค้นพบหรือองค์ความรู้ทางการออกแบบ โดยในกระบวนการศึกษานี้ผู้วิจัยแบ่งกระบวนการศึกษา ออกเป็นส่วนต่าง ๆ ดังปรากฏในภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด (conceptual framework) ในการสร้างสรรค์

Source: Researcher

กรอบแนวคิดในการออกแบบนี้มุ่งเน้นการเชื่อมโยงสัญลักษณ์ที่สะท้อนคุณค่าทางวัฒนธรรมร่วมสมัยและอดีต โดยใช้แนวคิดเรื่องการแทนความหมายและการผลิตซ้ำในบริบทของศิลปะประยุกต์ การเลือกใช้สัญลักษณ์จะพิจารณาจากความเกี่ยวเนื่องกับอัตลักษณ์และความเชื่อของชุมชน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความศรัทธาในพื้นที่ศึกษาของเจริญกรุง

ผู้เขียนวางหลักเกณฑ์ในการศึกษาจากพื้นที่ทางวัฒนธรรมร่วมกับหลักแนวคิดในการออกแบบ ทฤษฎี การวิจัยเชิงสร้างสรรค์ และนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่ได้จากการลงพื้นที่สำรวจ (field study) เพื่อสำรวจและจัดเก็บข้อมูลทางกายภาพโดยเฉพาะในด้านแก่นสาระด้านความงามของพื้นที่ศึกษา โดยข้อมูลที่สัมพันธ์กับบริบทพื้นที่ศึกษาในมิติกายภาพ อันประกอบด้วยกรอบการรวบรวมองค์ประกอบทางรูปทรง สัญลักษณ์ ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเชิงจักวาล ซึ่งประกอบด้วยมุขปาฐะหรือเรื่องเล่าที่สืบทอดกันในพื้นที่และมนต์เสน่ห์ที่ยึดโยงผู้คนกับสถานที่ในขอบเขตการศึกษา ตลอดจนปัจจัยความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการขยายพื้นที่ชุมชนเมืองด้วยการสังเกต เพื่อคัดเลือกเนื้อหา แก่นเรื่อง ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสมกับการนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทของพื้นที่ศึกษาและการสอบถามเพื่อรวบรวมมุมมอง ความคิดเห็น และสามัญทัศน์ (stereotype) ของสังคมที่มีต่อพื้นที่ศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นปัจจัยด้านมนต์เสน่ห์ของภาษาภาพ (visual concept)



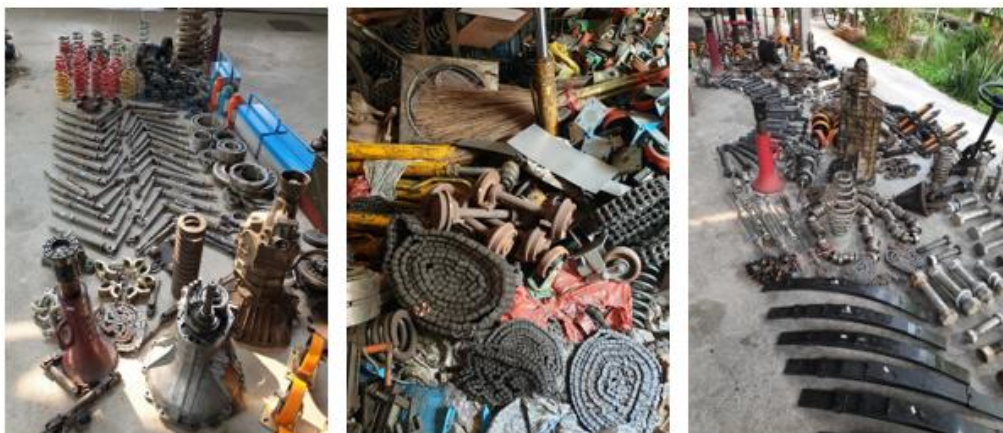
ภาพที่ 2 ศาลเจ้า และองค์ประกอบของศาลเจ้าในพื้นที่ของตลาดน้อย เจริญกรุง

Source: Researcher

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยในการออกแบบโดยสังเขป ซึ่งอ้างอิงจากผลการศึกษาเอกสารและการลงพื้นที่สำรวจ ด้วยการสังเกตและการสอบถาม ผู้เขียนประมวลเป็นข้อค้นพบของภาพตัวแทนความหมายเชิงรูปธรรมในฐานะเป็นตัวแทนของสไตล์หรือสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นโลกทัศน์ เจตคติ และวิถีวัฒนธรรมของชุมชนการค้า ชุมชนเมืองในกรุงเทพมหานคร พื้นที่ย่านเจริญกรุง 4 ประการ คือ

1. เมื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลในการลงพื้นที่เชิงกายภาพ พบว่า การเลือกใช้สัญลักษณ์และทัศนธาตุที่พบในบริเวณชุมชนตลาดน้อยมีความเหมาะสมในการนำมาใช้สร้างสรรค์ภาพตัวแทนแบบรูปธรรมของย่าน
2. เมื่อพิจารณาข้อมูลจากการรับรู้ถึงพื้นที่ในเชิงสาธารณะ และการสำรวจการรับรู้ของประชาชนทั่วไปการเก็บข้อมูลเชิงสัญลักษณ์และทัศนธาตุ พบว่า พื้นที่ละแวกชุมชนตลาดน้อยมีความสำคัญในฐานะภาพแทนความหมายของความเป็น “ย่านสร้างสรรค์” มากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่น ๆ ในบริเวณถนนเจริญกรุงและพื้นที่ใกล้เคียง
3. จากการประมวลข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บข้อมูลการรับรู้ถึงพื้นที่ในเชิงสาธารณะพบคำสำคัญในการสร้างสรรค์คือ “ความหลากหลาย” “เก่าและใหม่” “ประเพณีและร่วมสมัย”
4. เมื่อนำข้อมูลจากรูปทรงสัญลักษณ์ที่ผู้วิจัยประมวลได้จากการลงพื้นที่ศึกษาเชิงกายภาพ มาสอบทานกับผลแบบสอบถามเพื่อสำรวจการรับรู้ของประชาชนทั่วไป พบว่า มีผู้ให้ข้อมูลมากกว่าร้อยละ 60 ที่แสดงความเห็นว่า เชียงกง ศาลเจ้าจีน และอาคารโบราณ เป็นภาพจำของพื้นที่ตลาดน้อยที่เด่นชัดที่สุด และมีความเหมาะสมนำมาใช้เป็นองค์ประกอบสำคัญหรือใช้เป็นรูปสัญลักษณ์หลักในการสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่ารูปลักษณะอื่น ๆ ยังคงมีความสำคัญในฐานะแหล่งข้อมูลในการสร้างสรรค์ โดยอาจเลือกใช้ในฐานะปัจจัยรองในการออกแบบหรือองค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมรูปทรง (form) ของรูปทรงหลักต่อไป



ภาพที่ 3 ะไหล่เครื่องยศเก่าในพื้นที่ตลาดน้อย

Source: Researcher



ภาพที่ 4 เหล็กดัดตามอาคารที่พักอาศัย และศาสนสถานในพื้นที่เจริญกรุง

Source: Researcher

นอกจากนี้ จากการเก็บข้อมูลพื้นที่ทางการรับรู้เชิงสาธารณะ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสังเกตการแสดงความคิดเห็นสาธารณะในพื้นที่ออนไลน์ ความเข้าใจพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เรื่องเล่าที่ถูกหยิบยกมานำเสนออย่างกว้างขวาง โดยผู้เขียนประมวลเป็นภาพตัวแทนความหมายเชิงนามธรรมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับย่านเจริญกรุงที่มักถูกหยิบมาใช้นำเสนอในพื้นที่ออนไลน์ประกอบด้วย ปัจจัยเชิงนโยบายและวัฒนธรรม 3 ประการ ได้แก่

1. ต้นกำเนิดและวิวัฒนาการของแหล่งชุมชน
2. แนวโน้มในการผลักดันให้เกิดพัฒนาการของย่านเจริญกรุง
3. มุกขปาฐะและเรื่องเล่าในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องทั้งแบบประเพณีและแบบร่วมสมัย

สมมติฐานการออกแบบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเปรียบเทียบข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรมร่วมกับข้อมูลจากการลงพื้นที่ศึกษาพบสมมติฐานของข้อค้นพบในการออกแบบจากภาพตัวแทนความหมายเชิงรูปธรรม 4 ประการ และ ภาพตัวแทนความหมาย

เชิงนามธรรม 3 ประการ โดยสรุปเป็นสมมติฐานในการออกแบบจากสารัตถะย่านวัฒนธรรมในพื้นที่ย่านเจริญกรุงทั้งสิ้น 4 ข้อ ดังนี้

1. การเลือกใช้สัญลักษณ์และทัศนธาตุที่พบในบริเวณชุมชนมีความเหมาะสมในการนำมาใช้สร้างสรรค์ภาพตัวแทนแบบรูปธรรมของย่าน
2. สามัญทัศน์ (stereotype) ของพื้นที่เจริญกรุง การรับรู้ถึงพื้นที่ในเชิงสาธารณะในฐานะย่านสร้างสรรค์
3. ภาพตัวแทนแบบนามธรรม (abstract representation) ที่สะท้อนผ่านคำสำคัญ (keyword) ในการออกแบบ ได้แก่ “ความหลากหลาย” “เก่าและใหม่” “ประเพณีและร่วมสมัย”
4. ผลสะท้อนจากการสำรวจข้อมูลการรับรู้ของประชาชนทั่วไป มีองค์ประกอบด้านรูปทรงสัญลักษณ์ที่โดดเด่นที่สุดคือ เชียงกง ศาลเจ้าจีน และอาคารโบราณ ซึ่งมีความโดดเด่นเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นรูปทรงหลักในการออกแบบในฐานะภาพตัวแทนแบบรูปธรรม (visual representation) ในขณะที่รูปทรงสัญลักษณ์อื่น ๆ อาจเลือกใช้ในฐานะปัจจัยรองในการออกแบบหรือองค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมรูปทรง (form) ของรูปทรงหลัก

ผลการสร้างสรรค์ : ความสัมพันธ์ที่หลากหลายของสัญลักษณ์แห่งความศรัทธา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจพบว่า สถานที่ประเภทแลนด์มาร์คมีความสัมพันธ์ในเชิงประวัติศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับย่านเจริญกรุงและเป็นที่รับรู้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในพื้นที่ชุมชนตลาดน้อย ผู้วิจัยพบรูปทรงและสัญลักษณ์ที่เป็นตัวแทนของวิถีชีวิตในย่านเจริญกรุงในฐานะย่านเศรษฐกิจ ย่านวัฒนธรรม และที่อยู่อาศัยที่มีความน่าสนใจ ได้แก่ เชียงกงอะไหล่เรือและรถยนต์ ซึ่งแสดงให้เห็นความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของประชากรในพื้นที่ การตกแต่งสถาปัตยกรรมด้วยวัสดุที่แสดงความหมายเชิงสัญลักษณ์ของสังคมชาติพันธุ์ เช่น การสร้างสรรค์รูปทรงสิ่งมงคลตามความเชื่อแบบจีนด้วยหินขัดและหินล้างในสถาปัตยกรรมศาลเจ้า การประดับเหล็กดัดหน้าต่างในอาคารโบราณและสิ่งปลูกสร้างร่วมยุค การแสดงอุปรากรจีนหรือจ๊วในเทศกาลกินเจ ดังปรากฏในภาพที่ 4 และภาพที่ 5

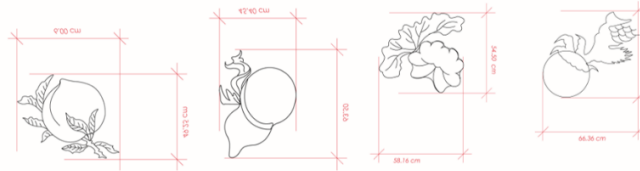


ภาพที่ 5 ภาพการแสดงจ๊วในพื้นที่ตลาดน้อย

Source: A lanterning Talad Noi [Image] by Pattadon Kitchainukul, 2023. The Cloud. (<https://readthecloud.co/walk-with-the-cloud-lantern-festival/>)

ผู้เขียนนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะประยุกต์จำนวน 1 ชุด โดยมีชื่อชุดผลงานว่า “ความสัมพันธ์ที่หลากหลายของสัญลักษณ์แห่งความศรัทธา” โดยเผยแพร่ในรูปแบบนิทรรศการที่อาคารชัยพัฒนศิลป์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเทศกาลงานออกแบบกรุงเทพฯ (Bangkok Design Week)

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ผู้เขียนพิจารณาเจริญกรุงพื้นที่ถนนในฐานะยาน ซึ่งเป็นถิ่นฐานยุคแรกของชาวต่างด้าว และพื้นที่แห่งศรัทธาของผู้คนในสังคมพหุวัฒนธรรม โดยนำภาพตัวแทนความหมายเชิงรูปธรรมและภาพตัวแทนความหมายเชิงนามธรรมที่ปรากฏในพื้นที่ศึกษา โดยในการสร้างสรรค์นี้ผู้เขียนใช้วิธีการหีบยืมรูปทรงของความเชื่อจากศาสนสถาน โดยเลือกนำเข้รูปทรงจากพื้นที่ประเภทแลนด์มาร์คของย่านเจริญกรุง คือพื้นที่ตลาดน้อย ซึ่งเป็นตัวแทนความหลากหลายของชาติพันธุ์ความเชื่อในพื้นที่ของเจริญกรุงเช่นเดียวกันศาสนสถานที่ตั้งวางเรียงรายไปตามถนน ตรอกซอกซอย ควบคู่ไปกับการตั้งถิ่นฐานของผู้คนที่อพยพเข้าสู่กรุงเทพฯ หลอมรวมกันจนกลายเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ของพื้นที่ทำหน้าที่เสมือนเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชนที่ต้องการความเชื่อมโยงประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อของแผ่นดินแม่ที่จากมา พื้นที่แห่งศรัทธาจึงถูกออกแบบโดยการใช้และอ้างอิงสัญลักษณ์ที่ยึดโยงกับคติความเชื่อ ค่านิยมทางสังคม เรื่องเล่าเชิงวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์



ภาพที่ 6 แบบร่างผลงาน “ความสัมพันธ์ที่หลากหลายของสัญลักษณ์แห่งความศรัทธา”

Source: Researcher



ภาพที่ 7 การหีบยืมรูปทรงของความเชื่อจากพื้นที่ของศาสนสถานในผลงานสร้างสรรค์

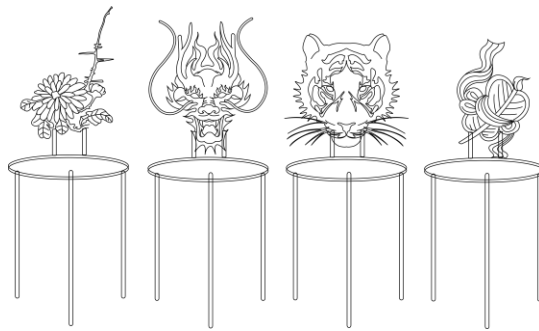
Source: Researcher



ภาพที่ 8 ส่วนหนึ่งของผลงานสร้างสรรค์ชุด “ความสัมพันธ์ที่หลากหลายของสัญลักษณ์แห่งความศรัทธา”

Source: Researcher

ในทางตรงข้าม การก้าวเข้าสู่บทบาทของประชากรโลก (global citizen) ของประชากรในยุคที่การสื่อสารทั่วโลกเชื่อมต่อกันอย่างไร้พรมแดนนั้น วัฒนธรรมดั้งเดิมจากโลกเก่าเริ่มจางหายไปจากกิจวัตรและวิถีชีวิตของประชากรที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ไม่ได้มีสายสัมพันธ์ที่แนบแน่นเฉกเช่นเดียวกับประชากรที่เพิ่งอพยพเข้ามาส่งผลต่อการสาบสูญและลดบทบาทความสำคัญของสัญญาณที่สื่อสารโดยตรงต่อคติความเชื่อ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ดั้งเดิม การรักษาไว้ซึ่งสัญญาณดังกล่าวจึงกลายเป็นวาระของการคงไว้ซึ่งแนวทางการรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ ด้วยการตีความ ดัดแปลง ประยุกต์สัญญาณในมุมมองที่ร่วมสมัย โดยใช้กระบวนการคัดเลือกรูปทรงและวัสดุที่สะท้อนให้เห็นถึงสัญญาณของพื้นที่มาใช้เป็นองค์ประกอบในการสร้างสรรค์ โดยในการสร้างสรรค์ผลงานชุด “ความสัมพันธ์ที่หลากหลายของสัญลักษณ์แห่งความศรัทธา” นี้ ผู้เขียนเลือกใช้รูปทรงที่ได้จากการบันทึกงานกายภาพ คือรูปทรงที่เป็นตัวแทนของชุมชนจีนที่ปรากฏในศาลเจ้ามาออกแบบร่วมกับข้อมูลจากผลแบบสอบถามเพื่อสำรวจการรับรู้ของประชาชนทั่วไป คือวัสดุเหล็กดัดหน้าต่างและรั้วอาคารที่ปรากฏในเชียงกง ศาลเจ้าจีน และอาคารโบราณมาใช้ออกแบบ โดยนำรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ปรากฏในชีวิตประจำวันของคนเชื้อสายจีนมาใช้เป็นแกนในการนำเสนอสาระสำคัญของวิถีชุมชนในพื้นที่ตลาดน้อย



ภาพที่ 9 แบบร่างผลงาน “ความสัมพันธ์ที่หลากหลายของสัญลักษณ์แห่งความศรัทธา”

Source: Researcher



ภาพที่ 10 ส่วนหนึ่งของผลงานสร้างสรรค์ ชุด “ความสัมพันธ์ที่หลากหลายของสัญลักษณ์แห่งความศรัทธา”

Source: Researcher

ผลงานการออกแบบภายในพื้นที่จัดแสดงในครั้งนี้เป็นการค้นหาและประยุกต์ใช้แก่นความงามของพื้นที่ เพื่อสร้างสรรค์ความเป็นไปได้ใหม่ของทุนทางวัฒนธรรมดั้งเดิมของพื้นที่ โดยนำเสนอภาวะอันเป็นคู่ตรงข้ามของภาพตัวแทนความหมายเชิงรูปธรรม (visual representation) และภาพตัวแทนความหมายเชิงนามธรรม (abstract representation) ที่ดำรงอยู่ท่ามกลางอิทธิพลที่ส่งต่อระหว่างกันและมีวิถีทางในการเปลี่ยนแปลงซึ่งผลต่อกันและกันมาใช้เป็นแกนหลักในการออกแบบสร้างนิยาม

ความหมายใหม่ ในฐานะแก่นสาระของความงามจากองค์ประกอบทางรูปธรรมและนามธรรม ในฐานะพื้นที่ที่มีศักยภาพทางวัฒนธรรมแบบร่วมสมัย อันเป็นหนึ่งในกลไกการสร้างแตกต่างของสินค้าและบริการที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในพื้นที่ และอาจเกิดการขยายตัวสู่พื้นที่ชุมชนอื่น เพื่อการพัฒนากรุงเทพมหานครอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

สรุปผลการสร้างสรรค์

ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์ตกแต่งบ้าน (home decoration) ที่เกิดจากการสร้าง ปรับเปลี่ยน และซ้อนทับของรูปทรง ภาษา สัญลักษณ์ และองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมของศาลเจ้าในพื้นที่ตลาดน้อย โดยเมื่อพิจารณาว่า ศาลเจ้าโบสถ์ วัด และสุเหร่า เป็นสถาปัตยกรรมด้านความเชื่อและความศรัทธาที่ถูกสร้างขึ้นท่ามกลางหมู่ตึกอาคารทาวนเฮาส์ที่พักอาศัย และประกอบกิจกรรมทางการค้าในพื้นที่เจริญกรุงของผู้คนที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวต่างด้าวเป็นเสมือนศูนย์รวมจิตใจของชุมชนไม่แตกต่างจากวัดที่ปรากฏควบคู่ไปกับการสร้างชุมชนในประเทศไทย

สัญลักษณ์หลากหลายที่ปรากฏอยู่ในอาณาเขตของศาลเจ้าถือเป็นต้นทุนทางวัฒนธรรมที่มีนัยยะสำคัญทั้งด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะศาสตร์ และมานุษยวิทยา ทั้งรูปปั้นเคารพ ภาพจิตรกรรมบนฝาเพดาน พื้น และผนังอาคาร อนุสรณ์ และสิ่งของที่ผู้คนนำมาจัดเรียงเพื่อกราบไหว้บูชา รวมถึงโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม ล้วนถูกสร้างสรรค์ จัดเรียงสร้างความสัมพันธ์เกี่ยวโยงซึ่งกันและกันตามประเพณี ความเชื่อ เรื่องเล่า ยึดเหนี่ยวชุมชนผ่านกิจกรรมที่ถูกจัดขึ้นตามช่วงเวลาของปี

ผลงานการจัดแสดงในพื้นที่แห่งนี้ประกอบไปด้วย แก้วอี้ กระจกแขวนผนัง และโคมไฟ เป็นการออกแบบที่นำเอาสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในพื้นที่ศาลเจ้าในพื้นที่ของเจริญกรุงมาปรับเปลี่ยน ดัดแปลง สร้างความสัมพันธ์ใหม่กับสัญลักษณ์ที่แตกต่างไม่ว่าจะเป็นหน้าต่างเหล็กดัดบนอาคาร แก้วอี้สแตนเลสที่พบได้ตามร้านอาหารริมทางเท้า หรือแม้กระทั่งโคมไฟสไตล์มินิมอลเพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงานที่เป็นเหมือนตัวแทนของการเชื่อมต่อความงดงามของประเพณีนิยมกับวิถีชีวิตร่วมสมัย โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์ใหม่ที่น่าไปสู่ผลงานออกแบบผลงานสร้างสรรค์ประยุกต์ศิลป์ คือการนำภาพแทนความหมายเชิงรูปธรรม ซึ่งได้มาจากการบันทึกงานกายภาพ โดยรวบรวมรูปทรงและวัสดุที่พบเห็นในพื้นที่ศึกษามาประมวลผล ร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความรับรู้ในสามัญทัศน์ของประชาชนทั่วไปที่มีต่อพื้นที่ตลาดน้อยและนำมาบูรณาการกับภาพแทนความหมายเชิงนามธรรมที่ปรากฏในมุขปาฐะและเรื่องเล่าที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อใช้กำหนดแก่นเรื่องซึ่งเป็นสาระสำคัญในการออกแบบที่สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตในพื้นที่ศึกษาในฐานะสสารัตถะวัฒนธรรมของพื้นที่ตลาดน้อย

จากการเก็บข้อมูลหลังนิทรรศการด้วยแบบสอบถาม พบว่า ในด้านภาพแทนความหมายเชิงรูปธรรม ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 28.8 เห็นว่า ผลงานที่สร้างสรรค์จากการออกแบบด้วยกระจกและแก้วอี้โลหะดัดพ่นสี สามารถสื่อสารถึงอัตลักษณ์ของย่านเจริญกรุงได้ในระดับมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 44.8 แสดงผลความคิดเห็นในระดับมากและผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 24.1 แสดงผลความคิดเห็นในระดับปานกลาง ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 2.3 แสดงผลความคิดเห็นในระดับน้อย (2) ในขณะที่ไม่มีผู้ให้ข้อมูลคนใดแสดงผลความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ในด้านภาพแทนความหมายเชิงนามธรรม ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 35 เห็นว่า ผลงานที่สร้างสรรค์จากการออกแบบด้วยกระจกและแก้วอี้โลหะดัดพ่นสี โดยใช้แนวคิดการออกแบบด้วยการให้นิยามและ/หรือสร้างความหมายใหม่ สามารถสื่อสารถึงอัตลักษณ์ของย่านเจริญกรุงได้ในระดับมากและมากที่สุด โดยผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 42.8 แสดงผลความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีสัดส่วนอันดับรองลงมาคือ ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 19.4 แสดงผลความคิดเห็นในระดับปานกลาง และร้อยละ 2.3 แสดงผลความคิดเห็นในระดับน้อยในขณะที่ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 0.6 แสดงผลความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

จากผลการสร้างสรรค์นี้ พบว่า องค์ประกอบเชิงคุณค่าที่ปรากฏเป็นอัตลักษณ์สำคัญเฉพาะพื้นที่ที่มีความสำคัญในการวิเคราะห์แก่นสารความงามจากพื้นที่ศึกษาและการประนีประนอมทางวัฒนธรรมกับค่านิยมแบบร่วมสมัยเป็นแนวทางที่มีศักยภาพในการสังเคราะห์เป็นหลักในการออกแบบผลงานสร้างสรรค์นำมาซึ่งสารถะย่านวัฒนธรรม โดยการประยุกต์ใช้แนวทางการออกแบบที่ผสมระหว่างภาพแทนความหมายเชิงรูปธรรมและนามธรรม การซ้อนทับของภาพแทนความหมายเชิงรูปธรรมและนามธรรมทำให้เกิดการประนีประนอมทางสัญลักษณ์และความหมาย ซึ่งเป็นลักษณะที่ยึดหยุ่นของวัฒนธรรมร่วมสมัยส่งผลให้มุมมองที่มีต่อรูปทรงเดิมเกิดความเปลี่ยนแปลงและแทนที่ความหมายเดิมด้วยการรับรู้ถึงพื้นที่ในเชิงสาธารณะในฐานะย่านสร้างสรรค์จากสามัญทัศน์ของพื้นที่เจริญกรุงทำให้เกิดกระบวนการผสมผสานความแตกต่างเพื่อสร้างสิ่งใหม่และการแปรเปลี่ยนซึ่งความหมายเดิมสู่ความหมายใหม่ (integrate and redefine) จากความหลากหลายของสัญลักษณ์แห่งความศรัทธา

References

- Bangkok Metropolitan Administration. (2023). *20 years Bangkok development plan (2018–2027)* revised edition. https://officialadmin.bangkok.go.th/upload/file_tcqXHcotAB_145748.pdf
- Bunnag, P., Nopkhun, D., & Thadanit, S. (1982). *Canals in Bangkok*. (Report on the results of research on funds to increase and develop academic efficiency on the occasion of the 200th Anniversary of Rattanakosin). <http://www.thaistudies.chula.ac.th/document/ebook/คลองในกรุงเทพ.pdf>
- Gender innovations. (n.d.). *Stereotype*. <https://genderinnovations.stanford.edu/terms/stereotypes.html>
- Kanjanajitra, J. (n.d.). *Applied sociology in development projects*. Ramkhamhaeng University Press. [http://old-book.ru.ac.th/e-book/s/SO468\(50\)/SO468-2.pdf](http://old-book.ru.ac.th/e-book/s/SO468(50)/SO468-2.pdf)
- Kitchainukul, P. (2023, February 11). A lanterning Talad Noi [Image]. *The Cloud*. <https://readthecloud.co/walk-with-the-cloud-lantern-festival>
- Lertsawaengkit, N. (2021). *The studies on Chino-Thai ceremony's materials for create Gamification-Art* [Doctoral dissertation, Silpakorn University]. *ithesis*. <http://ithesisir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/3647>
- Nongnut, T. (2007, July-December). Semiotics of place case study: Talad-Noi; the living Chinese place in Bangkok. *Sripatum Review*, 6(2), 71–72. <http://dspace.spu.ac.th/bitstream/123456789/1994/6/06.pdf>
- Phahanda, A. (2021). *100 years of Charoenkrung road and economic – social changes (A.D.2868–2968)* [Master's thesis, Srinakharinwirot University]. DSpace. <http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/1488/1/g5591130197.pdf>
- Pholdee, S. (2017, March-August). Bangkok in the early Rattanakosin period: The waterfront route of Siamese lifestyle from the western perspective. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 11(25), 173. https://www.thonburi-u.ac.th/journal/Document/11-25/Journal11_25_15.pdf
- Pongsapich, A. (2000). *Cultural diversity paradigm and role in civil society* (2nd ed.) Chulalongkorn University Press.
- Santasombat, Y. (1997). *Manut kab watthanatham* [Human and Culture]. Thammasat University Press.
- Thiphakorawong, Chaophraya. (1964). *The Rattanakosin chronicles of King Rama IV: Cremation memorial Mrs. Anong Thiankharat*. Kanpimkuekul. <https://archive.org/details/40000unse/mode/1up?view=theater>
- Van Roy, E. (2022). *Siamese melting pot*. Matichon.